

KHS/HV
NHV@socialstyrelsen.seRegion Skåne, katarina.bexelius@skane.se
Region Stockholm, anders.ahlsson@regionstockholm.se
Region Uppsala, daniel.nowinski@akademiska.se
Region Östergötland, johan.dabrosin.soderholm@regionostergotland.se
Västra Götalandsregionen, ann.ekberg.jansson@vgregion.se**Ansökan om tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård; viss vård vid perifer facialispares****Beslut**

Nämnden för nationell högspecialiserad vård (nämnden) bifaller Region Uppsalas (8.9-41708/2024), Region Östergötlands (8.9-41698/2024) och Västra Götalandsregionens (8.9-40458/2024) ansökningar om tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård inom vårdområdet viss vård vid perifer facialispares.

Nämnden bifaller även Region Uppsalas och Västra Götalandsregionens ansökningar om tillstånd att bedriva den vård som avser barn inom vårdområdet. För tillståndet gäller de villkor som framgår av bilaga 1.

Tillstånden gäller tillsvidare.

Detta beslut träder i kraft den 1 september 2025. Aktuell verksamhet ska påbörjas senast detta datum.

Nämnden avslår Region Skånes (8.9-38197/2024) och Region Stockholms (8.9-39063/2024) ansökningar om tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård inom vårdområdet viss vård vid perifer facialispares. Nämnden avslår även Region Skånes och Region Stockholms ansökningar om att bedriva den vård som avser barn inom vårdområdet.

Ärendet

Region Skåne (8.9-38197/2024), Region Stockholm (8.9-39063/2024), Region Uppsala (8.9-41708/2024), Region Östergötland (8.9-41698/2024) och Västra Götalandsregionen (8.9-40458/2024) har inkommit med ansökningar om tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård inom vårdområdet viss vård vid perifer facialispares. Region Skåne, Region Stockholm, Region Uppsala och Västra Götalandsregionen har även inkommit med ansökningar om tillstånd att bedriva vård inom undertillståndet för barn. Samtliga regioner har bifogat verksamhetsbeskrivningar som redovisar verksamheternas förutsättningar att uppfylla de generella villkoren enligt Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS

2018:48) om nationell högspecialiserad vård och de särskilda villkoren för tillståndet.

Region Skåne har angett att verksamheten kan påbörjas den 1 januari 2025 för det fall regionen beviljas tillstånd att bedriva aktuell vård. I ansökan anges vidare att vården ska bedrivas vid Skånes universitetssjukhus.

Region Stockholm har angett att verksamheten kan påbörjas sex månader efter beslutsdatum för det fall regionen beviljas tillstånd att bedriva aktuell vård. I ansökan anges vidare att vården ska bedrivas vid Karolinska universitetssjukhuset.

Region Uppsala har angett att verksamheten kan påbörjas omedelbart för det fall regionen beviljas tillstånd att bedriva aktuell vård. I ansökan anges vidare att vården ska bedrivas vid Akademiska sjukhuset.

Region Östergötland har angett att verksamheten kan påbörjas den 1 januari 2025 för det fall regionen beviljas tillstånd att bedriva aktuell vård. I ansökan anges vidare att vården ska bedrivas vid Universitetssjukhuset i Linköping.

Västra Götalandsregionen har angett att verksamheten kan påbörjas sex månader efter beslutsdatum för det fall regionen beviljas tillstånd att bedriva aktuell vård. I ansökan anges vidare att vården ska bedrivas vid Sahlgrenska universitetssjukhuset.

Socialstyrelsen har hämtat in ett yttrande från en särskild beredningsgrupp angående vilka regioner som ska beviljas aktuellt tillstånd. Beredningsgruppen består av två representanter från varje samverkansregion. Av beredningsgruppens yttrande framgår i huvudsak följande.

Beredningsgruppen bedömer utifrån ansökningshandlingarna att samtliga regioner har förutsättningar att uppfylla de generella villkoren som framgår av 4 kap. Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS 2018:48) om nationell högspecialiserad vård. Vidare bedömer beredningsgruppen att samtliga regioner även har förutsättningar att uppfylla sakkunniggruppens förslag till särskilda villkor för aktuellt tillstånd. Beredningsgruppen har inga kommentarer avseende de särskilda villkoren och föreslår att nämnden beslutar om dessa.

Beredningsgruppen anser att de regioner som föreslås tilldelas tillstånd har goda förutsättningar att bedriva och utveckla verksamheten i framtiden. Beredningsgruppen anser att Region Uppsalas och Västra Götalandsregionens verksamheter också har bäst förutsättningar att bedriva vården inom undertillståndet för barn. Dessa regioner innehar NHV-tillstånd för kraniofacial kirurgi, vilket skulle kunna bidra till synergier för patientgrupper inom såväl kraniofacial kirurgi som barnpatienter med perifer facialis pares. Avseende Region Östergötland så bedriver regionen vård inom två andra plastikkirurgiska NHV-områden, svåra brännskador och könsdysfori, och ett ytterligare tillstånd inom det plastikkirurgiska området skulle kunna skapa synergieffekter för bland annat forskning. Utifrån

beskrivningen i ansökningarna anser beredningsgruppen att verksamheten bör påbörjas 1 september 2025.

Skälen för beslutet

Rättslig reglering

Enligt 7 kap. 5 a § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) krävs det tillstånd för att få bedriva nationell högspecialiserad vård. Den myndighet som regeringen bestämmer får efter ansökan från en region besluta om ett sådant tillstånd. Tillståndet ska gälla tills vidare och vara förenat med villkor. Ett tillstånd får återkallas om villkoren för det inte längre är uppfyllda, om förutsättningarna för tillståndet har ändrats eller om tillståndshavaren begär det. Beslutet får inte överklagas.

Enligt 2 kap. 2 § hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80) beslutar Socialstyrelsen efter ansökan från en region om tillstånd och villkor för att bedriva nationell högspecialiserad vård. Myndigheten beslutar också om återkallelse av ett sådant tillstånd.

Enligt 19 § förordningen (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen finns inom myndigheten ett särskilt beslutsorgan som benämns Nämnden för nationell högspecialiserad vård. Beslutsorganet ska fatta beslut om tillstånd och villkor för att bedriva nationell högspecialiserad vård samt om återkallelse av ett sådant tillstånd enligt 7 kap. 5 a § hälso- och sjukvårdslagen.

Enligt 4 kap. Socialstyrelsens föreskrifter om nationell högspecialiserad vård ska verksamheten uppfylla vissa generella villkor avseende bl.a. samverkan, riskanalys och kontinuitetsplan, uppföljning och utvärdering samt forskning och utveckling.

I förarbetena till hälso- och sjukvårdslagen framhålls att nämndens beslut ska baseras på en bedömning av i viken mån en enhet uppfyller de krav som gäller för det aktuella tillståndet. Patientens bästa ska vara utgångspunkten vid beslutet (prop. 2017/18:40 s. 50 ff.).

Nämndens bedömning

Nämnden bedömer att de verksamheter som Region Skåne, Region Stockholm, Region Uppsala, Region Östergötland och Västra Götalandsregionen ansvarar för, har förutsättningar att uppfylla de generella villkoren som framgår av 4 kap. Socialstyrelsens föreskrifter om nationell högspecialiserad vård samt de särskilda villkoren som gäller för aktuellt tillstånd. Nämnden konstaterar att den särskilda beredningsgruppen finner, vid en samlad bedömning med patientens bästa som utgångspunkt, att Region Uppsala, Region Östergötland och Västra Götalandsregionen har bäst förutsättningar att bedriva och utveckla aktuell vård i framtiden. Vidare konstaterar nämnden att den särskilda beredningsgruppen anser att Region Uppsala, Region Östergötland och Västra Götalandsregionen ska

beviljas tillstånd att bedriva aktuell vård. Nämnden avslår Region Skånes och Region Stockholms ansökningar om att bedriva viss vård vid perifer facialisparens samt att nämnden avslår Region Skånes och Region Stockholms ansökningar om att bedriva undertillståndet barn inom vårdområdet.

Vid en sammantagen bedömning finner nämnden att Region Uppsala, Region Östergötland och Västra Götalandsregionen bör beviljas och att Region Skåne och Region Stockholm inte bör beviljas aktuellt tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård inom vårdområdet perifer facialisparens. Vidare finner nämnden, vid en sammantagen bedömning att Region Uppsala och Västra Götalandsregionen bör beviljas och att Region Skåne och Region Stockholm inte bör beviljas tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård inom undertillståndet barn. Vid denna bedömning har nämnden, utöver patientens bästa, särskilt beaktat de synergieffekter som beredningsgruppen lyfter i sitt yttrande. Region Uppsala och Västra Götalandsregionen innehar NHV-tillstånd för kraniofacial kirurgi, vilket skulle kunna bidra till synergier för patientgrupper inom såväl kraniofacial kirurgi som barnpatienter med perifer facialisparens. Region Östergötland bedriver vård inom två andra plastikkirurgiska NHV-områden, svåra brännskador och könsdysfori, och ett ytterligare tillstånd inom det plastikkirurgiska området skulle kunna skapa synergieffekter för bland annat forskning.

Nämnden beslutar att

- Region Uppsalas, Region Östergötlands och Västra Götalandsregionens ansökningar ska bifallas.
- Region Skånes och Region Stockholms ansökningar ska avslås.
- Region Uppsalas och Västra Götalandsregionens ansökningar avseende undertillståndet barn ska bifallas.
- Region Skånes och Region Stockholms ansökningar avseende undertillståndet barn ska avslås.

Detta beslut får inte överklagas.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Björn Eriksson, ordförande, och de övriga ledamöterna Anna-Lena Danielsson, samverkansregion Umeå, Emilie Orring, samverkansregion Uppsala/Örebro, Gilbert Tribo, samverkansregion Lund/Malmö, Janette Olsson, samverkansregion Göteborg och Marie Morrell, samverkansregion Linköping. Utredaren Anna Lord har varit föredragande.

SOCIALSTYRELSEN

Björn Eriksson

Anna Lord

Bilaga 1

Generella villkor

Region Uppsala, Region Östergötland och Västra Götalandsregionen ansvarar för att verksamheterna vid Akademiska sjukhuset, Universitetssjukhuset i Linköping och Sahlgrenska universitetssjukhuset uppfyller de generella villkoren som framgår av 4 kap. Socialstyrelsens föreskrifter om nationell högspecialiserad vård.

Särskilda villkor

Region Uppsala, Region Östergötland och Västra Götalandsregionen ansvarar för att verksamheterna vid Akademiska sjukhuset, Universitetssjukhuset i Linköping och Sahlgrenska universitetssjukhuset uppfyller de särskilda villkoren för aktuellt tillstånd som framgår nedan.

Kritisk personalkompetens

Samtliga specialister/professioner i det multidisciplinära teamet ska ha specifik erfarenhet, kunskap och kompetens inom det definierade området:

- Specialistläkare inom plastikkirurg
- Fysioterapeut
- Specialistläkare inom öron-, näs- och halssjukdomar
- Kontaktsjuksköterska (legitimerad sjuksköterska med specifik kunskap om patientgruppen)

För enheter som ska vårda **barn** krävs att samtliga kritiska kompetenser i det multidisciplinära behandlingsteamet som listas ovan ska ha specifik barnkompetens.

Andra kompetenser eller förutsättningar för att vården inom det definierade området ska kunna bedrivas

- Specialistläkare inom ögonsjukdomar med erfarenhet inom området
- Psykolog med erfarenhet inom området
- Hälso- och sjukvårdskurator med erfarenhet inom området
- Logoped med oralmotorisk kompetens och med erfarenhet inom området
- Specialistläkare inom klinisk neurofysiologi med erfarenhet inom området
- Specialistläkare inom neurologi

Barnenheter

För enheter som ska vårda barn krävs att samtliga kompetenser eller resurser som listas ovan ska ha specifik barnkompetens.

Utöver ovan ska även följande finnas att tillgå:

- Perioperativ kompetens för pediatrikisk vård
- Pediatrikisk vårdavdelning, inkl. pediatrikisk kompetens, som uppfyller barnets rättigheter enligt barnkonventionen och med tillgång till exempelvis lekterapi, skola och övernattningsmöjlighet för närstående.
- Samarbete med team för sällsynta diagnoser

Övriga villkor

- NHVe ska bidra till att forskning och utveckling inom det aktuella sjukdomsområdet bedrivs.
- NHVe ska verka för strukturerad uppföljning av vårdområdet.
- NHVe ska verka för framtagning av vårdprogram inom det definierade området.
- NHVe ska ansvara för överrapportering till remitterande enheter och upprätta individuella vårdplaner.
- NHVe ska följa upp patientrapporterade mått.
- NHVe ska vara kunskapscentrum, bistå med konsultationer och kunskaps-spridning.
- NHVe ska ta fram och sprida patientinformation.